



ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ЕВРОСИСТЕМА

BG

ESB-PUBLIC

## СТАНОВИЩЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 17 април 2019 година

относно участие в Единния механизъм за реструктуриране

(CON/2019/16)

### Въведение и правно основание

На 20 март 2019 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) получи искане от министъра на финансите на България за становище относно проект на закон за изменение и допълнение на Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, Закона за Българската народна банка и Закона за гарантиране на влоговете в банките (наричан по-долу „законопроектът“).

ЕЦБ е компетентна да даде становище на основание член 127, параграф 4 и член 282, параграф 5 от Договора за функционирането на Европейския съюз и член 2, параграф 1, трето и шесто тире от Решение 98/415/ЕО на Съвета<sup>1</sup>, тъй като законопроектът се отнася до Българската народна банка (БНБ), до правилата, приложими за финансовите институции, доколкото те съществено влияят върху стабилността на финансовите институции и пазарите, и до възложените на ЕЦБ задачи във връзка с пруденциалния надзор над кредитните институции съгласно член 127, параграф 6 от Договора. Управителният съвет прие настоящото становище съгласно член 17.5, изречение първо от Процедурния правилник на Европейската централна банка.

### **1. Цел на законопроекта**

Със законопроекта се въвеждат разпоредби, които органът, поискал консултацията, счита за необходими във връзка с прилагането в България на Регламент (ЕС) № 806/2014 на Европейския парламент и на Съвета (наричан по-долу „Регламентът за ЕМП“)<sup>2</sup>.

#### *1.1. Компетенции на националните органи за реструктуриране и на Единния съвет за реструктуриране*

Със законопроекта се установяват компетенциите на БНБ като национален орган за реструктуриране, отговорен за реструктурирането на кредитни институции<sup>3</sup> и на Комисията за финансов надзор (КФН) като национален орган за реструктуриране,

<sup>1</sup> Решение 98/415/ЕО на Съвета от 29 юни 1998 г. за консултирането на националните власти с Европейската централна банка по отношение на проектите за законодателни разпоредби (ОВ L 189, 3.7.1998 г., стр. 42).

<sup>2</sup> Регламент (ЕС) № 806/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 юли 2014 г. за установяването на еднообразни правила и еднообразна процедура за реструктурирането на кредитни институции и някои инвестиционни посредници в рамките на Единния механизъм за реструктуриране и Единния фонд за реструктуриране и за изменение на Регламент (ЕС) № 1093/2010 (ОВ L 225, 30.7.2014 г., стр. 1).

<sup>3</sup> Виж параграф 1 от законопроекта.

отговорен за реструктурирането на инвестиционни посредници по смисъла на Регламента за ЕМП<sup>4</sup>. Законопроектът предвижда, че при изпълнение на задачите си по реструктуриране БНБ и КФН трябва да спазват насоките и общите указания, издадени от Единния съвет за реструктуриране (ЕСП)<sup>5</sup>, и да предприемат необходимите действия за изпълнение на решенията на ЕСП по Регламента за ЕМП.

#### 1.2. *Сътрудничество между национални органи и органи на Съюза в контекста на реструктуриране*

В законопроекта се уточнява, че в рамките на Регламента за ЕМП БНБ и КФН трябва да си сътрудничат с ЕСП, Европейската комисия, Съвета на Европейския съюз, ЕЦБ, националните органи за реструктуриране и националните компетентни органи<sup>6</sup>. Със законопроекта се изменя и Законът за БНБ, за да се позволи на БНБ да обменя информация с ЕСП<sup>7</sup>.

#### 1.3. *Национални механизми за финансиране*

Със законопроекта се реорганизират съществуващите национални механизми за финансиране на реструктурирането. Предвижда се съществуващият национален фонд за реструктуриране на кредитни институции (наричан „Фондът за реструктуриране на банки“ (ФПБ)), който понастоящем се управлява от Фонда за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ), в бъдеще да се управлява от БНБ<sup>8</sup>. В рамките на ФПБ се създават два подфонда — един подфонд за набиране на вноски по членове 69—71 от Регламента за ЕМП и един подфонд с цел финансиране на реструктурирането на клонове на кредитни институции от трети държави. Законопроектът предвижда наличните средства във ФПБ да се държат по сметка в БНБ и да се инвестират в съответствие със Закона за БНБ<sup>9</sup>. Разходите, свързани с управлението на ФПБ, се финансират от таксите, събирани във връзка с функцията на БНБ по реструктуриране, съгласно чл. 59а от Закона за БНБ.

Със законопроекта също така се предвижда разделяне на съществуващия национален фонд за реструктуриране на инвестиционните посредници (наричан „Фондът за реструктуриране на инвестиционните посредници“ (ФПИП)) на два подфонда: един подфонд за набиране на вноски по членове 69—71 от Регламента за ЕМП и един подфонд с цел финансиране на реструктурирането на инвестиционните посредници, които не попадат в обхвата на Регламента за ЕМП, и клоновете на инвестиционни посредници от трети държави<sup>10</sup>. БНБ ще бъде депозитар на средствата на ФПИП<sup>11</sup>.

#### 1.4. *Вноски за Единния фонд за реструктуриране*

---

4 Виж параграф 3 от законопроекта.  
 5 Виж параграфи 2 и 4 от законопроекта.  
 6 Виж параграф 5 от законопроекта.  
 7 Виж параграф 57 от законопроекта.  
 8 Виж параграф 39 от законопроекта.  
 9 Виж параграф 41 от законопроекта.  
 10 Виж параграф 40 от законопроекта.  
 11 Виж параграф 43 от законопроекта.

Със законопроекта се възлага на БНБ и на КФН да уведомяват съответните кредитни институции и инвестиционни посредници за уведомление от ЕСП относно размера на дължимата вноска по членове 69—71 от Регламента за ЕМП<sup>12</sup>. БНБ и КФН ще бъдат задължени своевременно да прехвърлят към Единния фонд за реструктуриране (ЕФП) вноските, набрани от тези кредитни институции и инвестиционни посредници. Със законопроекта също така се цели улесняване на постепенното прехвърляне на финансовите средства от ФПБ към ЕФП<sup>13</sup>. В допълнение със законопроекта се изясняват правилата за изчисляване и набиране на вноски от клонове на кредитни институции от трети държави, инвестиционни посредници, които не попадат в обхвата на Регламента за ЕМП, и клонове на инвестиционни посредници от трети държави<sup>14</sup>.

1.5. *Компетенции, свързани с прилагането на инструменти за реструктуриране*

За допълване на предложеното прехвърляне на управлението на ФПБ от ФГВБ на БНБ законопроектът цели прехвърляне на функциите на ФГВБ по отношение на установяването на мостови институции и дружества за управление на активи на БНБ. По-специално БНБ сега е оправомощена да учредява мостова банка<sup>15</sup>, мостов финансов холдинг<sup>16</sup> и дружество за управление на активи<sup>17</sup>. В допълнение в законопроекта се посочва, че капиталът на тези лица може да бъде финансиран изцяло или частично от ЕФП или ФПБ<sup>18</sup>. Освен това приемливи задължения могат също така да бъдат преобразувани в обикновени акции за формиране на капитала на мостова институция<sup>19</sup>.

1.6. *Обмен на информация през периода на установяване на тясно сътрудничество*

На последно място, законопроектът цели осигуряване на подходящ обмен на информация за целите на установяването на тясно сътрудничество между ЕЦБ и БНБ и във връзка с изпълнението на Споразумението относно прехвърлянето и взаимното използване на вноски в Единния фонд за реструктуриране<sup>20</sup>. За тази цел със законопроекта се въвежда преходна разпоредба, която разрешава обмена на информация, от една страна, между БНБ и ЕСП и, от друга, между кредитни институции, установени в България, и ЕСП. Тази преходна разпоредба би трябвало да се прилага от датата на публикуване в Държавен вестник до датата на прилагане на решение на ЕЦБ за установяване на тясно сътрудничество между ЕЦБ и БНБ.

12 Виж параграф 46 от законопроекта.

13 Виж параграф 55 от законопроекта.

14 Виж параграфи 43—45 от законопроекта.

15 Виж параграф 17 от законопроекта.

16 Виж параграф 19 от законопроекта.

17 Виж параграф 20 от законопроекта.

18 Виж параграфи 17, 19 и 20 от законопроекта.

19 Виж параграф 26 от законопроекта.

20 Виж параграф 53 от законопроекта.

## 2. Общи забележки

- 2.1 По отношение на предложените изменения на вземането на решения и управлението на националните механизми за финансиране на реструктуриране процесът на вземане на решения при реструктуриране следва да позволява своевременно и ефикасно вземане на решения, ако е необходимо в съвсем кратки срокове, като например в рамките на няколко дни или, когато е необходимо, в рамките на няколко часа<sup>21</sup>.
- 2.2 ЕЦБ подчертава, че настоящото становище не засяга текущата оценка на искането, подадено на 18 юли 2018 г. от Република България, за установяване на тясно сътрудничество между ЕЦБ и БНБ в съответствие със съществуващите процедури, предвидени в член 7 от Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета<sup>22</sup>.

## 3. Специфични забележки

### 3.1 БНБ като орган за реструктуриране

БНБ вече е националният орган за реструктуриране, компетентен за планиране на реструктурирането и реструктурирането на кредитни институции. БНБ също така притежава съответните правомощия за реструктуриране, необходими за изпълнение на тези функции. ЕЦБ приема, че съгласно съществуващия закон БНБ вече е компетентна да прилага инструмента „мостова институция“ и инструмента за обособяване на активи. По-специално БНБ е компетентният орган за реструктуриране, който може да вземе решение да прехвърли на мостова институция или на дружество за управление на активи инструменти на собственост, активи, права и задължения<sup>23</sup>. БНБ е също така компетентна да одобри дейността на мостова банка, мостов финансов холдинг или дружество за управление на активи по предложение на ФГВБ<sup>24</sup>, като капиталът на тези лица е предоставен от ФПБ<sup>25</sup>.

### 3.2 Допълване на съществуващите задачи по реструктуриране

Предложеното прехвърляне на БНБ на съществуващите компетенции на ФГВБ по отношение на установяването и учредяването на мостови институции и дружества за управление на активи не възлага изцяло нови задачи на БНБ. По-скоро предложените нови административни компетенции на БНБ по отношение на управлението на ФПБ допълват съществуващите задачи на БНБ по реструктуриране. Законопроектът посочва определени нови административни компетенции, които БНБ би трябвало да упражнява при изпълнението на задачите си като орган за реструктуриране.

21 Вж. параграф 1.3 от Становище CON/2013/76 на ЕЦБ. Всички становища на ЕЦБ са достъпни на уебсайта на ЕЦБ [www.ecb.europa.eu](http://www.ecb.europa.eu).

22 Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 г. за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (ОВ L 287, 29.10.2013 г., стр. 63).

23 Вж. чл. 60, ал. 1 и чл. 64, ал. 1 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници.

24 Вж. например чл. 61, ал. 2, чл. 63, ал. 2 и чл. 64, ал. 5 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници.

25 Вж. например чл. 61, ал. 1, чл. 63, ал. 1 и чл. 64, ал. 3 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници.

### 3.3 *Спазване на забраната за парично финансиране*

Тъй като законопроектът предвижда единствено допълване на съществуващите задачи на БНБ по реструктуриране, не е необходимо да се прави преценка дали възлагането на нови задачи на националната централна банка е в съответствие със забраната за парично финансиране съгласно Договора. ЕЦБ приема, че БНБ ще управлява ФПБ, но няма да е неговият собственик. Ролята на фонд за реструктуриране, който се управлява в рамките на централна банка, трябва да остане при всякакви обстоятелства в съответствие със забраната за парично финансиране съгласно член 123 от Договора, допълнена от Регламент (ЕО) № 3603/93 на Съвета<sup>26</sup>, който забранява, наред с другото, всяко финансиране от страна на централна банка на задълженията на публичния сектор по отношение на трети страни<sup>27</sup>. Въпреки че административните задачи по реструктуриране могат да се считат за задачи на централните банки, изпълнението на тези задачи от централни банки не може да се разпростира върху финансирането на фондове за реструктуриране или други механизми за финансиране, отнасящи се до процедури за реструктуриране, тъй като тези задачи са задачи на правителството<sup>28</sup>. Предоставянето на такова финансиране би съставлявало задача на правителството в нарушение на забраната за парично финансиране съгласно Договора<sup>29</sup>. Когато фонд за реструктуриране, установен в рамките на централна банка, държи капитал на мостова институция или на дружество за управление на активи, следва да бъде пояснено за избягване на съмнения, че централната банка няма да ангажира свои ресурси, различни от събираните във фонда за реструктуриране, за поемане или финансиране на задължения на тези лица<sup>30</sup>.

### 3.4 *Финансова независимост*

Принципът на финансова независимост изисква от НЦБ да притежават достатъчно средства от оперативна и финансова гледна точка, за да изпълняват не само задачите си, свързани с ЕСЦБ, а също и националните си задачи. Поради тази причина следва да се гарантира, че ако фондът за реструктуриране, установен в рамките на БНБ, стане собственик на мостова институция или на дружество за управление на активи, ще бъдат предвидени достатъчно финансови и човешки ресурси за поемане на свързаната с това оперативна тежест<sup>31</sup>. ЕЦБ отбелязва, че законопроектът предвижда разходите, свързани с управлението на ФПБ, да се финансират от таксите, събирани във връзка с функцията на БНБ по реструктуриране.

### 3.5 *Отговорност на БНБ*

ЕЦБ отбелязва, че БНБ, членовете на управителния съвет на БНБ и служителите на БНБ не носят отговорност за вреди от действия или бездействия при изпълнението на

<sup>26</sup> Регламент (ЕО) № 3603/93 на Съвета от 13 декември 1993 г. за уточняване на дефинициите за прилагането на забраните, посочени в член 104 и член 104б, параграф 1 от Договора (ОВ L 332, 31.12.1993 г., стр. 1).

<sup>27</sup> Вж. параграф 3.1.2 от Становище CON/2015/35.

<sup>28</sup> Вж. параграф 2.1.2 от Становище CON/2019/13 на ЕЦБ и параграф 3.2.3 от Становище CON/2016/28.

<sup>29</sup> Вж. параграф 3.1.1 от Становище CON/2015/35 и параграф 3.1.4 от Становище CON/2015/22.

<sup>30</sup> Вж. параграф 3.1.2 от Становище CON/2015/35 и параграф 3.4.2 от Становище CON/2015/25. Вж. също Доклада на ЕЦБ за конвергенцията, 2018 г., параграф 2.2.5.1.

<sup>31</sup> Вж. параграф 3.1.2 от Становище CON/2015/35.

задълженията си съгласно Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, освен ако са действали умишлено<sup>32</sup>. ЕЦБ приема, че тази разпоредба се прилага също и по отношение на законопроекта и задачите на БНБ по управление на ФПБ и като депозитар на ФПИП.

Настоящото становище ще бъде публикувано на уебсайта на ЕЦБ.

Съставено във Франкфурт на Майн на 17 април 2019 година.

[подпис]

*Председател на ЕЦБ*

Mario DRAGHI

---

<sup>32</sup> Вж. чл. 5, ал. 3 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници.